

NOVINER

SLOVENSKE KRAJINE

Naročnina na 1/2 leta 5 Din, na posamezni naslov 6-25 Din. V inozemstvo mesečno 6 Din. Od 1. julija doma 6 Din več, v inozemstvu 12 Din več. Doma se lahko v blagi plača.

IZHAJAJO VSAKO NEDELO.
Uredništvo i odprava v Kranju. Uprava v Murski Soboti, Križeva ul. 4.

Cena oglasov: Cela stran 800 Din, mali oglas do 35 reči 10 Din, više vsaka reč 1 Din. Med tekstem so oglasi 15% dražji — Pošt od 5-50% — Poštna ček. poi. št. 11.806.

Hodimo v Betlehem!

Tak je bilo v tistom vrémení.

Ves svet je bio v strašnoj kmici. Poganski je bio. Bili so bogati. Tej so se samo za tem gnali, ka je vgájalo njuvomi téli. Bili so sirmasiki. S temi so bogati tržili i delali ž njimi kak z nemov márov. Ne je ešče bilo zapovedi: „Lübi svojega bližnega kak samoga sebe!“ Vej so šče niti pravoga Bogá nej poznali. Z lesa i kamna napravlene bólvane so molili i je z razvüzdanostjov častili. Celo najbousi poganski modrijáč Sókrat, ki je spoznao, da mámo düšo i da je samo eden Bog nad nami, se je v dvojnosti spitávao: Bogi čést skazüjem. Pa što zna, či ga ravno s tem ne bantüjem.

Tam na sunčanom ishodi v Palestini pa je živo mali narod. Té edini je poznao nrávoga Bogá, Tistoga, ki njemi je dao deset božih zapovidi na Sinajskom bregi i ga prek püstine pripelao v oblübleni kraj. Pa niti té narod je vsigdar veren i zahválen bio svojemi Bogi. Zato ga je Bog večkrat pokaštigao. I tak so njemi tüdi v tistom vremeni vértivali tihinci, poganski Rimlanje, šteri so njemi nezgrüntano velke dáče nakládali. Ali vendar s tem narodom je bio Bog. Gda je bio v najvejšoj sükešini, njemi je Bog poslao svoje proroke, šteri so ga troštali: Ne bojte se! Pride Mesijaš-Rešiteo. To vüpanje i čakanje Odrešenika, to je bila liki svetla zórja v strašnoj kmici tistoga vrémena

I prišao je na svet, Steroga so tak žmetno čakali, tam „v Betlehemsom váraši, v ednoj máloj štalici.“ Marija ga je porodila, v plenice povila i v jasli položila. Nato sta pokleknola s sv. Jožefom pred jasli i molila to svoje i bože Detece. Prišpévati so angelči z nebeški visín k svojemi Krali: „Dika Bogi na visíni i mir lüdem na zemli, ki so Bogi po voli!“ Nazvestili so tüdi pastiom, šteri so tam blüzi pri svojih birkaj verostüvali, veliko radost: „Zveličiteo vam je rojeni!“ Sirmasiki so bili tej pastirje pa dobri v svojem srci. Vervali so. „Hodimo v Betlehem!“ Bogati kralóvje so bili to i vučeni. Iskali so Boga s ponižnim srcom i najšli so Ga. Nej so zdvojili nad Njim, čiravno je kak gingavo dete ležao v jaslaj. Darüvali so Njemi zlät, kadilo i miro pa Njemi kraljevsko čést skázali.

Samo té čiste düše so najšle Boga. Pa so Ga tüdi drügi čakali. Eli nej so čakali Kralá nebés i düš, nego svetskoga kralá, šteri bi je oslobodo rimskoga jarma i njim zemelska dobra spravo. I tak je med nje prišeo i njim dobrote skazüvao, pa so Ga

— vkanjeni v svojem vüpanji — na križ pribili.

Vendar je v Oltarskom svestvi med nami ostao On — kak sunce sveteo Posvét. Pa se nam denok tak vidi, kak da bi dnesdén ravno takša kmica bila kak v poganskom vremeni. Mi slepci Ga nájmre nemremo i neščemo poznati!

O, hodimo bar dnes vsi v Betlehem!

Kak pred 1932 léti tak sta tüdi nojco romala trüdniva popotnika, Marija pa sv. Jožef, i klunkala na naša srca — to je naš Betlehem! — da bi spravila stán Deteti božemi. Tak kmično i mrzéče je bilo v betlehemskej štalici, tak trdo v jaslaj, da se je Jezusek jokao tam. Zato bi Ga Marija ráj nojco djala v mejko i toplo zibeo našega srcá. Smo njoj odprli na stežaj dveri naši trdokorni src? Či nej, te se nojco Jezusek za nas nej narodo. I či smo, pa se ne joče mogoče božé Detece i sili nazaj v náročje Marijino. ar Njemi je tak trdo i mrzlo v toj našoj zibeli?

Hodimo v Betlehem! Pokleknimo ponizno pred Jezuseka, ki se je nojco narodo v našem srci: „Jezusek naš mali! Prišli smo k Tebi deca Slovenske krajine. Nevolni sirmacije smo. Ti si naš Kráo! Pomagaj nam!

Vidiš, Jezusek, pri nas je ták: Oča je kmet, sinovje so sirmacije, tej deca pa kudišje. Za herbije starišov nájmre vádlamo brátja med seov — kak rimski soldacije za Tvoj gvant, Gospodne, gda si na križi mujrao. I tak pride na vsakšega komaj krpa

zemlé, i šče to malo gda brez sváje. Tak smo či duže vékši sirmacije. Neštérni i neštérni se moremo po sveli klati za trdo skorico vsakdenšnjega krüha,

Ne morgüjemo. Z dobre vole prenašamo, ka smo si zaslužili. Samo tožimo se Ti.

Tak malo radosti mámo na tom sveti. Jezusek, naj pride k nam Tvoje králestvo! Daj nam svoj mir i blagoslov!“

Pri angelskej meši čüjemo:

Dvá iz králevskogá roda morata v nájlépšoj noči streho iskati na zréberji bregá, med štalov i škednjom. On i Ona, ki rodi. Isti čas pa v bližini pastérje zaglédnejo nezgrüntano svetlost pa angele i čüjejo najveselejšo novino: Rešitev je prišla na svejt!

Pa idemo — v pastirskoj meši — s srečnimi pastérami k Mariji, k Jožefi. „Kráo celoga svetá de!“ so nam angeli nazvestili, njima naténci vse pripovidávle, nato pokleknemo pred Dete.

V králevskoj meši nam pa nájbóle lübleni vučenec Gospodnov razlága skrivnost Vtelovlenjá, ka naš rázum preséga.

Té dén je oltar kak nájbóle okinčani, méšni obleč je beli kak snejg, najlépše mesto v cérkvi so pa jaslice, nad šterimi plava angeo, ki v rokáj drži trák, na šterom čtémo:

„Slava Bogi na visíni, mir lüdem na zemli, ki so Bogi po voli!“

Domá nam pa jeličov vrej pripovidávle: po drevi sta prišla greh i odrešenje — po lesi v paradižomi, po lesi križa!

Za gimnazijo v Soboti!

Gospodu ministru prosvete

v BEOGRADU.

Gospod minister!

Dovolite podpisanim slušateljem univerze Kralja Aleksandra I. v Ljubljani, ki smo doma v srezih Doljna Lendava in Murska Sobota v Dravski banovini, da se obračamo na Vas:

Naša zemlja, ki je znana pod imenom Prekmurje, je bila osvobojena izpod madžarskega jarma šele v avgustu l. 1919. — in že v oktobru istega leta se je otvorila drž. gimnazija v Murski Soboti, s čimer smo dobili najvišji izraz našega narodnega osvobojenja . . . Toda že v šol. l. 1925-26. se je začelo ukinjanje razredov, tako da se je moral ustanoviti kuratorij, ki je vzdrževal više razrede. Vršila se je več let težka borba za izpopolnitev naše gimnazije, danes imamo je nižje štiri razrede.



Gimnazija v Murski Soboti.

Predložiti Vam hočemo, g. minister, seznam onih glavnih momentov, ki smo jih navajali za dokaz, da je naša gimnazija potrebna:

1. Prekmurje ima okoli 100.000 prebivalcev, zato zasluži že v razmerju z osta-

limi deli banovine lastno gimnazijo. V območje te gimnazije pa spadata tudi ljutomerski in gornjeradgonski srez.

2. Prekmurje leži na meji Jugoslavije z Madžarsko in Avstrijo, zato je popolna gimnazija na tem važnem mestu najbolj državotvoren činitelj, ki bo podpiral zadovoljstvo naroda.

3. Siromaštvo je v Prekmurju tako veliko, da je našemu malemu kmetu nemogoče pošiljati otroke v oddaljena mesta.



† Plebanoš Baša

4. Pod Madžarsko smo imeli lastno gimnazijo v Monoštru, ki je imela večino dijakov iz naših krajev. Bila je mnogo slabše obiskovana, vendar ji ni nikoli grozila ukinitve.

5. Važen moment, ki govori za obstoj naše gimnazije, pa je njeno kulturno poslanstvo: naša starodavna panonska zemlja, ki je ostala zvesta svojemu slovanskemu značaju, mora sedaj dati naši narodni kulturi svoj delež, česar pod madžarskim suženjstvom ni mogla. . . . Iz naše gimnazije bi prišli naši znanstveniki, umetniki, uradniki, in drugi, Sicer je naša zemlja obsojena, da ostane zemlja kmetov.

6. Naša gimnazija bi imela vedno dovolj dijakov, če ne bi bila stalno v nevar-

nosti, če ne bi bilo toliko sprememb v učiteljskem zboru in če bi bil ta vsaj formalno kvalificiran.

Vsa dolgotrajna borba našega ljudstva za izpopolnitev drž. gimnazije v M. Soboti dokazuje, da mi vsi enodušno to gimnazijo želimo . . .

Gospod minister, mi smo prepričani, da se bode Vi zavzeli za obstoj in izpopolnitev naše gimnazije. Prosim Vas z velikim zaupanjem: rešite nam našo gimnazijo



Jožef Klekl

in s tem naše Prekmurje kulturne zaostalosti.

Blagovolite sprejeti izraze našega največjega spoštovanja:

V Ljubljani, dne 15. decembra 1932.

* * *

To spomenico je podpisalo 20 visokošolcov iz Slovenske Krajine i je poslalo v Beograd. Zdaj smo stopili v boj za našo gimnazijo mi, ki smo na njoj zrasli i voditi ščemo té boj neizprosno do kraja!

Pozivamo vse, ki Slovensko krajino ljubijo, naj nas v tom boji vrelo podpirajo! Naprej!

no za odpušt iz javne službe navesti nikših razlogov.

To stališče je zagovarjal pravosodni minister Maksimović, šteri pravi, da je duh i pomen uradniškoga zakona, da je uradnik ne stalen.

Poslanec Milutinović je ravno tak zagovarjal to nestalnost uradnika i pravi, kak ima pravico kmet, da požene delavca, šteri ne dela po njegovej voli, tak je potrebno napraviti tudi z uradnikom.

Proti načrtu je nastopilo nekaj poslancev na novo ustanovljenoga Jugoslovanskega narodnoga kluba, med njimi tudi prof. Pavlič. Zakonski predlog je bio sprejet s 144 proti 10-im.

Nemški parlament je bio otvorjen. Predsednik je Hitlerjevec Söhring. Po otvoritvenih navedaj pa je bio parlament odgoden i ima božične svetke. Vlada pa se bori za vojaško enakopravnost z drugimi državami i pripravlja socialne i gospodarske ukrepe.

15. dec. bodo morale evropske države plačati Ameriki ogromno zlata na račun bojnih dolgov. Anglija se je že odločila plačati. Francoska vlada tudi. Parlament pa bode glasovao proti. Zato pa je morao odstopiti zdajšnji ministerski predsednik Herriot. Evropske države pravijo, da je to zadnje plačilo.

Perzija je odpovedala Angležem dovoljenje za pridobivanje petroleja. Angleži

sumijo, da je napravila Perzija to pod vplivom Rusije. Zato ščejo podaljšanje dovoljenja izsiliti i so zato poslali pred perzijska pristanišča svoje bojne ladje.

V Bolgariji je nastalo pravo klanje. Vsakši den ležijo po cestoj glavnoga mesta bolgarske države Sofije mitveci. To so žrtve grdega političnega boja, gde se med sebov kolejo pristaši edne stranke z drugov.

Tudi Belgija brezi vlade. Prešnji teden je odstopila belgijska vlada. Tudi v Belgiji se borijo stranke med sebov, štera bi prišla do vekše moči. Pri tom boji pa hira državno i politično življenje.

Sestanek male antante. Sestanek konference male antante je določen za 18. i 19. t. m. Konferenca se bode vršila v Belgadi.

Slovenska krajina.

Pozdrav pošilajo i blažene svetke pa srečno novo leto želejo svojim domačim i vsem naročnikom, uredništvu i upravi Novin pa naznanjajo, ka jih veseli naš krščanski tisk: *Vidonja* Janoš z Dokležonja, *Červek* Geza z Nemčavec, oba v Franciji. — K pozdravi se pridružijo naši vojaki iz podoficirske šole „Kralice Marije“ v Zagrebi IV. pp., ki posebno še mladino pozdravljajo: *Ščančar* Karol z Kūpšinec, *Veindorfer* Janoš z Kroga, *Janoš* Rudolf z Konjic. Prošijo svoje domače, naj njim poročajo od toga pozdrava, če so ga sprejeli.

Zadružni tečaj se je vršo preminoci teden v Soboti v gostilni Banfijovoj. Tečaj sta vodila gg. Pušenjak Vladimir glavni revizor i Urbanija, njegov podrevizor. Obisk je bio srednje dober. Zadnji dan se je prijavo tudi Dr. Basaj Jožef z Ljubljane, da zaključí tečaj. Od tečaja spregovorimo ešče sledkar par reči.

Boreča vodi. Prva občina, štere županstvo i mnogi drugi ugledni posestniki so poslali Agrarni i gospod. podpornoj zadruzi v Črensove prošnjo, naj se cene živine izednačijo to i ono stran Mure — je naša obmejna občina Boreča. Vsa čast njej. Čakamo isto od vseh občin, ar vse eden čreveo tišči. Siromaki Borečarje, ki so na dvojoi meji, šterivi prestopiti ne smejo, a od Sobote so pa daleč, ti pač najbole čütijo i ž njimi jezeri na Goričkom, v kak veliko siromaštvo tira nizka cena živine ves siromaški narod. Vsi držimo vkup, da vsem pomoremo, vsi smo preveč potrebni pomoči.

Veliko priznanje za Novine. Eden evangeličanec nam piše iz Križovec: „Prosim Vas, da pošilate mojoj hčeri (naslov na drugoj strani) Novine v Francijo. Prosi me, da njej naročim tjedenski list. *Tak spoznam, ka za mladino nega drugoga lista kak samo Novine*, či smo mi gli evangeličanci. Jaz kak oča njeni, čtem vsaki teden Novine. A. H. — To je pameren oča, od šteroga bi se mogli včiti vsi evangeličanci i katoličanci i bi mogli odstraniti iz svojih hiš vsaki list, šteri neje izrazito krščanskoga duha. Katoličanci i evangeličanci mamo eden fundament: *Kristuša*. Toga glasijo naše Novine. Tü nega razločka med nami. I kak nas veže te fundament, nas bo vu veri ednok pali združo. Dužni smo pa oboji zato dosta moliti.

Politične vesti.

Zakon o zaštiti kmeta se bo z ništernimi izpremembami znova podukšao za nedoločen čas — do tedaj, da bo to pitanje urejeno z novim zakonom, šteroga vlada že dugo pripravlja.

Na jugoslovansko poslaništvo v Berlinu je bio napravljen napad. Neznanci so razbili vse glaže na oknaj.

V Zadri v Dalmaciji so bile hūde demonstracije fašistov proti Jugoslaviji.

Uradniška stalnost v belgrajski skupščini Ob toj priliki si poglejmo, kaj piše ljubljanski list „Slovenija“: V Narodnoj skupščini sta nastali v zadnjih mesecaj dve stranki. V načelaj se ne ločita dosta. V vladni stranki so vsi ministri, med njima tudi ministra gg. dr. Kramer in Ivan Pucelj i razen ednega tudi vsi poslanci dravske banovine. V opoziciji, štera se zbira okoli dr. Nikića, negdašnjega radičevca, pa je med drugimi tudi poslanec profesor Pavlič iz dravske banovine.

Pri seji dne 12. t. m. se je obravnavalo med drugim tudi določilo § 110. uradniškoga zakona. Državni svet, najvišiša upravnosodna stopnja, je najprej razsodo v več primeraj, da morajo oblasti pri odpuščanji državnih nameščencev najprej ugotoviti, če so podani za to zakoniti razlogi. Zato vlada šče to določilo pojasniti z zakonom na tak način, da je ne potreb-

Plemeniti dar. S. Baruch et Cie banka v Parizi, potom štere pošilajo naši izseljenici svoje zaslužene krajcare domo, je poslala Domi sv. Frančiška 1000 Din., da obleče z teh peněz siromaško deco črensovske fare. Odbor se je zahvalo za plemeniti dar i bo za njega obleko 12 najsiromašnejše dece, iz vsake vesi dvoje.

Črensovci. Mladina je 18 dec. poslušala navdušene reči gg. bogoslovca: Hala sDaniela i Jelko Ivana v našem Domi. Sirmaške družine so pa dobile iz cele fare za božič iz darov cerkvenih beli krūh pa meso. — Neka resnost se opaža med mladim. Bog daj, da bi svetke preživela brez bitja i nerédnoga pila.

Včite se! S. Baruch et Cie, banka v Parizi je naročila 20 naših Novin i tudi plačala. Te deli našim izseljenikom. Bogati ljudje, bankirji i drugi, včinite isto. Najbole pa to prosimo od starišov i roda naših izseljencev. Vsi delajmo na to, da ostane naš narod zdrav na duši i teli v tujini i se kak takši vrne nazaj. Da če se pokvarjen povrne, je nam nikaj menje ne na kvar kak samomi sebi. Občuva ga pošten tisk. Takše so Novine.

Cena kalendarov. Kalendarje do letos okoli novoga leta gotovi. Kesno smo začeli je štampati, ar smo mogli čakati, ka je telko naročnine vkūp prišlo, ka smo mogli papir kupiti, Fabrike ne dajo najmre na porgo papira. Pa v starem leti itak ne velaje novi kalendarje, zato pa nikaj ne zgubimo, če je samo zdaj dobimo. *Cena doma v državi 8 Din, v inozemstvu 12 Din.* Naročniki M. Lista je dobijo brezplačno, če so plačali za M. List na skupni naslov 12 Din naročnine na posameznoga pa 15 Din naročnine. Naročniki samo Novin dobijo kalendar za 4 Din. V kalendar je pisalo dosta naših starejših i mlajših gospodov, je jako lepi, krasijo ga mnoge slike.

Tak je prav! Evangeličanje (lūteranje) i katoličanci v našoj krajini živimo v najlepšem razmēnji. To svedoči tudi to, da má dosta evangeličancov naročene Novine. Zadnji čas se jih sploj več naroča na nje: tak je prav! Bratje smo vsi, iščimo to, ka nas drūži! Vsi se borimo za poštenost i pravico!

Odgovor. Pitanje smo dobili: ka je to *cenzura*, kak ste v Novinaj pisali? Odgovor: Latinska (dijačka) reč „censeo“ pomeni: misliti, sklenoti; cenzura bi pomenilo „odredba“, to je: državna (ali tudi cerkvena) oblast sodi, ka se slobodno piše i tiska v knjigaj, novinaj itd. Če cenzura misli, da kaj nesmi med lūdi, te prepove knjigo, v novinaj pa zbriše tiste reči, štere naj nišče ne zvedi. — Radi odgovorimo na vsako pitanje, samo pišite! Vsakši pač ne ve dijački . . .

Sobota. Začasno je kopališče v zdravstvenom domi zapreto, ar se nišče ne hodi kopat. Što se žele kopati, lejko naroči kopanje vsakši den (zvūn svetkon) od 9—12 i 2—6 za 10 Din.

G. Simon Milač, profesor na učiteljski v Mariborri, je 15 decembra predavao v Maribori o našoj vesnici Krog pri Soboti. G. profesor je bio duže časa profesor na našoj gimnaziji, je z lūbeznišov prehodo i

spoznavao našo krajino, posebno pa je preiskao lego i značaj pa zgodovino Kroga. Svoje delo misli tudi natisniti v znanstvenom listi. Veseli nas, da bivši sobočki g. profesor dela za to, da se naši kraji pokažejo tudi znanstvenomi sveti! Da bi samo dosta naslednikov meo na sobočkoj gimnaziji.

Mesto zdravnika za „rezanje“ je razpisano v sobočkoj bolnišnici. Po odhodi dr. Škrilca v pokoj nego tū takzvanoga „kirurga“, ki bi opravljao operacije itd.

Na sveti den ob pol 11 vōri pred poudnevom bo v radio Ljubljana govor akademika Vilka Novaka o božičnih návadaj Slovenske krajine.

Prijatelji i dobrotniki dijakov! Vsem vam je znano. kak žmetno se v dnešnjem časi šolarijo kmetski študentje. Šteri kaj več majo, morajo poleg vsega drugoga ešče plačivati šolnino i visike takse, šteri pa majo malo eli pa nikaj, tisti so pa itak siromaki.

Vnogi lūdje pravijo, ka tisti, šteri se nemajo skem šolariti najostanejo doma i se poprimejo drugoga dela. To mišljenje pa je zmotno. Z dostimi dokazi bi se dalo pobijati. Pa naj navedemo tū samo ednoga: mestni človik, šteri ne je zrased med kmetskim lūdstvom, nikdar nemre popunoma razmiti kmetskoga človeka. Zato so kmetskomi lūdstvi neobhodno potrebni izšolani lūdje, štere so rodile kmetske matere, šteri so rasli med svojim kmetskim lūdstvom, ar tej najbole poznajo dušo i srce kmetskoga človeka, tej ga najbole razmijo i njemi znajo v sili pomagati.

Med božičnimi počitnicami vas običejo dijaki z nabiralnimi polami A. K. D. „Zavednosti.“ Ne zaperajte pred njimi dver i src, dajte jim, prosimo vas, kelko pač prevūpate i zmorete v tem težkom časi. Podpora je namenjena sirmaškim dijakom.

Odbor Zavednosti.

Praznik Brezmadežne dne 8. decembra je proslavilo naše katoliško dijaštvo zelo slovesno. Pripravili so se na ta veliki Marijin praznik s tridnevnicom in sveto sporedjo. Na praznik pa so pristopili k obhajilni mizi, da iz rok Brezmadežne prejmejo svojega božjega Prijatelja in Brata. Popoldne pa so priredili v gledališki dvorani v Matnišću krasno uspelo akademijo v čast Brezmadežni. Vrstili so se govori, petje, godba deklamacije polne ognja, mladeniške navdušenosti in otroške ljubezni do Brezmadežne, ki je mladim srcem vzor lepote in junaštva. Na to proslavo je prihitelo nebroj ljudstva, predvsem prijatelji Martinišća in našega dijaštva. Globoko ginjeni smo po krasni prireditvi zapuščali dvorano, s trdnim zaupanjem v našo dijaško mladino in z željo naj jo Brezmadežna blagoslavlja, da iz znje zraste krepak rod Bogu v čast domovini pa v čast in ponos.

Družinski svetek v Martinišću. Preminočo nedelo 18. t. m. so gojenci Martinišća jako slovesno obhajali godovno svojega ljubljenoga ravnatelja g. Dr. T. Kelenca. Blagomi vzgojitelji naših dijakov in splošno priljubljeni gospodi želemo tudi mi še mnogo let zdravja in plodnosnega delovanja za Boga in mladino.

Po domovini.

Kam pridemo? Na beograjski univerzi se je ustanovo klub brezvercov.

„Ljubljanski škofijski list“ prinaša šole izjavo: „Podpisani Janko Barle, župnik pri Sv. Jakobu v Ljubljani i bivši narodni poslanec, priznam, da se o resničnosti trditev, ki sem jih govoril o duhovnem svetniku Škrbcu Matiji, župniku v Kranju, v zvezi s političnima shodoma na Primskem in Šenčurju, dne 22. maja 1932, sam nisem prepričal; zato obžalujem in želim s tem poravnati škodo, ki sem jo z govoricami storil gospodu župniku na dobrem imenu. V Ljubljani, dne 15. nov. 1932.

Janko Barle, s. r., župnik.

Med slovenske izseljence v Južno Srbijo bo šo pastirovat g. Anton Porenta, dozda župnik v Hinjah na Kranjskom.

Med slovenske izseljence sta odšla opravlat dušno pastirstvo g. svetnik Janez Kalan v Nemčijo i g. Anton Švelc, kaplan na Vrhnikih pri Ljubljani v Francijo.

73.000 hl vina smo izvozili iz naše države od 1. jan. do 1. sept. 1932.

Devet kmetov utonilo. V Hercegovini v bližini vesnice Bune se je vtopilo v vodi Neretvi, štera je jako narasla, zavolo mnogoga dežja, 9 kmetov, šteri so bili v čolni.

8. obč. odbornikov v Ljubljani odstopilo. 8. občinskih svetnikov je pred par dnevi odstopilo. Med njimi sta tudi: kanonik dr. Klinar i bivši minister univ. profesor dr. Andrej Gosar.

Prometni minister je oblūbo, da bo de imenovao v kratkem časi vekše število profesorov na naše gimnazije, vūpajmo, da se tudi pri tom imenovanji g. minister spomni naše gimnazije.

Po tujini.

Pomenjkanje peněz v Ameriki. V mnogih ameriških mestaj je dosegla denarna kriza tak velki obseg, da mnogi po cele tjedne ne vidijo peněz. Lūdje že gučijo, da so že pozabili, kokši je peněz. V nekšom mormonskon mesti je peněz sploj premino iz prometa i v mesti se plačuje vse s krumpičom.

Francija je dobila novi parnik. V morje so spūstili novi francoski parnik „Normandie“. Parnik je največši na sveti. Vozi 52 km na vūro i ima 75 000 ton.

Francuski komunisti ščejo napraviti pohod gladnih tudi iz cele države v Pariz pred parlament.

Povsedi priprave za bojno. Na 14.000 oficirov i 165.000 mož ščejo povečati vojsko Američke Združene države.

Velka nesreča na morji. Potopo se je 900 tonski japonski torpedni rūšilec „Savarabi“.

Že palig posojilo Naša sosida republika Austrija dobi palig posojilo v Parizu. Samo posojilo, gda pa boče vračala?!

Lačni prihajajo iz vse Amerike proti predsedniškimi mesti Washingtoni. Vlada je že pripravila policijske oddelke, da bodo lačne razgnali. Namesto krüha pendreke! Takšna je dnes parola kapitalizma!

Brezposelnost v Italiji. Minoli teden so priredili brezposelni po vsej Italiji velke demonstracije. Tak je prišlo do velikih nemirov v Vidmi, Anconi, na Siciliji i v drugih industrijskih krajaj. Demonstracije je oblast zadušila z največjov težavov. Iz toga se vidi, da tüdi fašizem je ešče ne najšeo zdravila proti zdajšnji gospodarski bolezni!

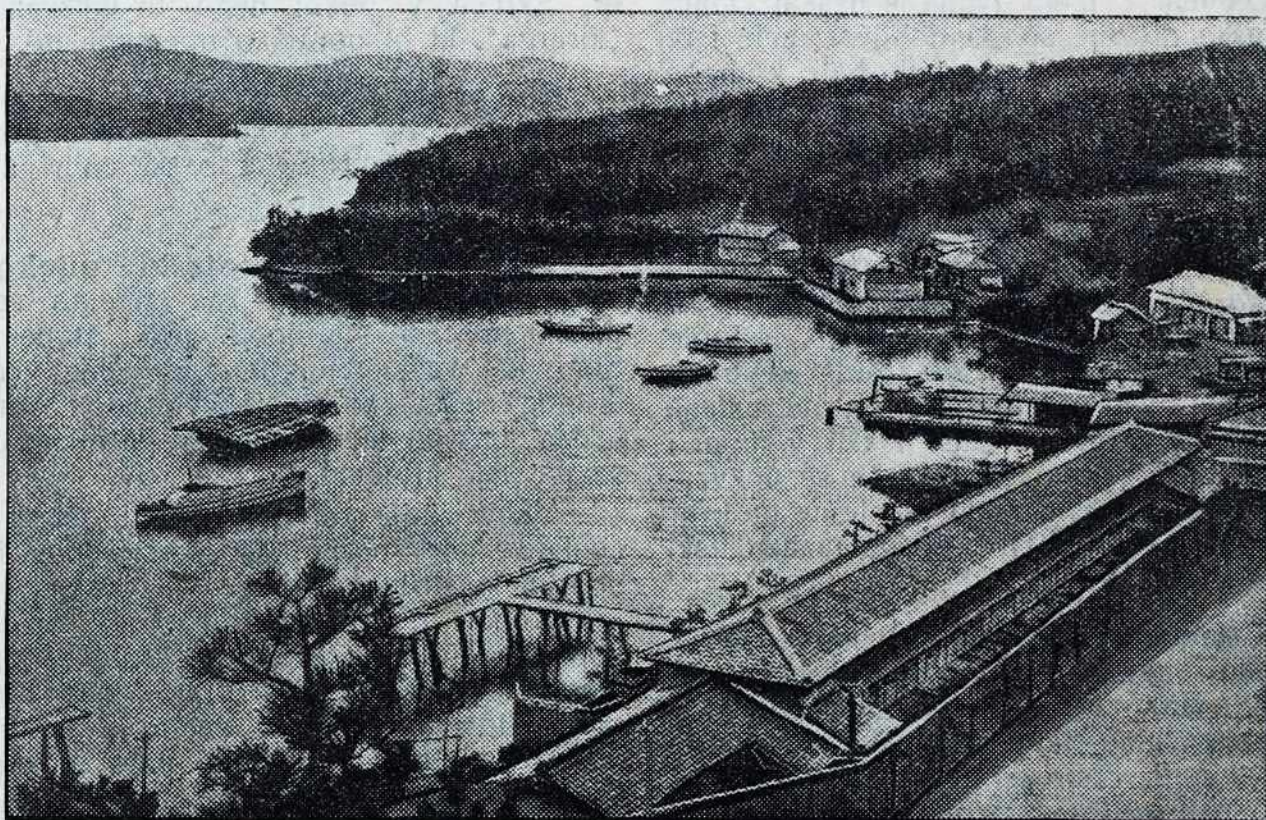
Mednarodni kapital beži. Nikjer se ne kaže tak velka kriza nezavüpanja, kak pri največjih milijoneraj. Lelko pravimo, da nalagajo milijonerje vsakše leto svoj denar v drugo državo. Nekda so vsi vlagali svoj penez v Ameriko. Nato je prišeo preöbrat, zavolo velke krize v leti 1929. i oblüblena dežela je postala Francija. Nato so palig začnoli vlagati svoj penez v Švico, po krvavih dogodkaj v Ženevi pred večimi tjedni pa je tüdi Švica zgübila njihovo zavüpanje. Mesto v Švico nalagajo dener na Holandsko i zato se holandski goldinar jako dobro drži, švicarski frank pa je nekelko spadno.

Vere v Berlini. V glavnem mestu Nemčije jeste 3 milijone protestantov ali luteranov, ki imajo 182 cerkvi. Katoličanov je 400.000, imajo pa 72 fari i 233 dühovgikov. Židov je 172.000, imajo 41 molitvárnic.

Prekop med Vzhodnim i Belim morjem so izgotovili te dni. Prekop je dugi 226 km.

13 milijonov lüdi se je smrtno ponesrečilo, zavolo potresa z zadnjih 400 letoj.

Na Švedskom, v mestu Stokholmi so zozidali cerkev v čast Malmgreni, ki je preiskavao severne ledene pokrajine i tam v večnom ledu zmrzno. Ves švedski narod je zbirao peneze za spomenik junaki, a na želo pokojnoga materé so njemi v spomin zozidali (luteransko) cerkev.



Pristanišče na Japonskom, kde je pred kratkim divjao velki vihér šteri je spoklao dosta lüdi i napravo veliko škodo.

Selma Lagerlöf:

Sveta noć.

Nigda je bio mož i té mož je odišeo v kmično noć ogen iskat. Od kuće do kuće je šou pa klonkao na dveri. „Lüdje boži, pomagajte mi!“ je proso. „Žena mi je ravno zdaj porodila i zaköriti morem, da se segrejeta mati pa dete.“

A bilò je kesno v noći i vse je spalò. Nišče se njemi je ne oglaso. Mož je hodo pa hodo. Nazadnje je v daljavi opazo svetlost ognja. Napoto se je proti njemi i vido, da gori vöni. Truma belih ovc je spala okoli i stari pastér je sedo pleg pa pazo na čredo.

Gda je prišeo mož, ki bi rad ogen, do ovc, je zagledao tri velke pse, speče pastéri pradž nogami. Ob njegovom prihodu so se vsi trije zbüdili i našerci odprli gobce, kak če bi šteli lajati. Vendar je ne bilo čnti glasu. Mož je vido, kak se njim je ježila dlaka na hrbti, vido, kak so se njim v svetlobi belo bliskali ostri zobje i kak so skočili na njega. Začüto je, da ga je eden popadno za nogo, da ga je drugi zgrabio za roko, da njemi je tretji obvisno na šinjeki. A čalüsti i zobje, s šterimi so šteli gristi, so jih ne poslušali i mož se je nikaj ne zgödilo.

Te je šteo dale, da bi si vzeo, ka je potrebüvao. Ali ovcé so ležale tak na tesno druga pleg druge, da je ne mogo naprej. I mož je stopao stvarém po hrbtaj do ognja. I ni edna se je ne gënola, ne edna prebüdila.

Kda je bio mož že skoro pri ognji. je pastér pogledno. Bio je čemerén stárec, oster i trd do vseh lüdi, Gde je vido neznanoga človeka, je prijao za dugo, ostro palico, ki jo je navadno držao roki, gda je páseo, i jo lüčo v moža. Palica je letala naravnoč proti njemi, a prle kak ga je zadela, se je ógnola i odletela i odbrnela mimo, daleč prek ravnice.

Tü je stopo mož pred pastéra i njemi djao: „Prijateo, pomagaj mi! Daj mi vógeo ognja! Žena mi je rodila, za köro bi rad, da se segrejeta mati pa dete.“

Pastér bi najrajši pravo: ne. Gda se je pa spomno, da so tihinci psi ne mogli škoditi, da so ovcé ne bežale pred njim i da ga je palica ne štela podreti, ga je obišla tesnóba pa je ne vüpaio zavrnóti prošnje. „Vzemi, kelko ti trbe,“ je pravo. Liki ogen je že skoro vgasno, polen pa je ne bilo več i tüdi vejk ne, samo velki küp perinja se je ešče žario. Lopatlce je pa tihinec tüdi ne meo, da bi mogeo odnesti žareče vógelje. Pastér je to vido pa je drugóč pravo: „Vzemi, kelko ti trbe!“ Bio je veséli, da je mož ne mogeo odnesti ognja. A glej: tihinec se je prigno, nabrao z golov rokóv živoga vógelja i si ga zdevao v plašč. Pa vógelje njemi je ne opeklo rok, njemi je ne osmodilo plašča, odneseo je je kak orehe ali jábuka.

Kda je lägoji pa čemerén, pastér to vido, se je začüdo v srci, rekši, kakša noć je neki to, da psi ne grizéjo, da se ovcé na plašijo, da palica ne zadene, ogen pa ne smodi. Pózvao je tihinca nazaj i njemi pravo: „Kakša noć je to i kak da so vse réči smilene proti tebi?“

„Če sam ne vidiš,“ je odgovoro mož, „ti jaz nemrem povedati.“

Pastir pa si je mislo: „Ne spüstim te z óči, prle kak ne zvedim, ka sve to pomeni.“ Stano je i šou za njim, prav do kraja, gde je prebivao. Te je vido, da tihinec niti kuće nema, liki da njemi ležita žena pa dete v pečinskoj votlini, gde je ne bilò drugoga kak gole, mrzle stene. Pastér je pomislo, da bi vtégno sirmaški nedužni črviček zmrznoti. Pa čeprav je bio trdoga srcá, ga je le genólo i skleno je pomagati. Vzeo si je turbo z rame, vzeo iz nje mejko, belo ágnjecovo köžo i jo dao tihinci, da bi položio dete na njó.

A kak je pokazao, da je tüdi v njegovom srci mesta smilénji, so se njemi ódprle óči: vido je, ka je do téčas ne mogeo viditi, i čüo, ka je dó zdaj ne mogeo čüti. Okoli njega je stala gosta množica angelcov s srébrnimi perótmí. Vsakši je meo gosli v rokaj i vsi so na glas prepevali, da se je nójco to noć naródo Zveličar, ki bo svet odrešo.

Te je pastér zarázmo, zakaj so bilé tisto noć veséle vse stvari i so ne mogle nikomi škoditi. Angelci pa so ne stali samo okoli njega — vsešérom jih je vido. Sedeli so tüdi v votlini, sedeli po bregi i letali pod nebom. V gostih trumaj so prihajali po poti, se idóč stavljali i gledali na dete.

Na vse strani je donelo vesélo jufkunje i spevanje pa igranje. I vse to je vido pastér v kmičnoj noći, gda se je ne moglo ovači nikaj razložiti. Od veselja, da je spregledno, je spadno na kólina i hvalo Boga.

DIKA BOGI NA VISINI . . .



Narodo se je Kráo nebeski . . .

Anton Aškerc:

Balada o božični noči.

*Noč božična, jasna noč . . .
V cerkev vabijo zvonovi . . .
V portiču pa ribičev
troje seda v čolne k lovi.*

*Jasna noč, božična noč . . .
Ribiči trije letijo
v čolnih na široko plan.
Plena že se veselijo.*

*Na pribrežni skali mož
v plašču belem se pojavi:
„Greh loviti je nocoj!
Ribiči, nazaj!“ jim pravi.*

*„Kaj ti lov je naša mar!“
Vsi se mu zakrohotojajo
pa na morje, hej, naprej
s čolni lahkimi veslajo . . .*

*Sveta noč, božična noč . . .
V dalji kličejo zvonovi . . .
A na morju strašni se
premetavajo valovi.*

*Kaka burja! kak vihar!
Niso več se povrnili
v portič riblči trije . . .
Vsi so v morju utonili.*



Domača krajina vabi.

(Božični triptihon).

Zemlja vabi.

Mura: široka, počasna, bledorjava — verno naše ogledalo. Potem pa prostrana ravnina, vsevpred posuta s polji in travniki, z vasmí, med golim drevjem sramežljivo skritimi, le stolp kapelice vsaj ali cerkve molí nad vsem, a velikosti tópol le ne doseže. Pač, tam daleč, po valovitih hribih raztresene božje hiše so višje, tam ni topól, le vedno zeleni gozdovi smrek skrivnostno ždijo.

Vse tiho in trudno kot težka pesem pričakovanja. Bel meglín pajčolan jo bolj in bolj tesnó zagrinja, kot bi ljubeča mati hotela ogreti prezeblo dete in ogenj vneti: od srcá v srcé in v celo télo.

Večeri se.

Slika ugasne, da lepša zaživi!

* * *

Mati vabi.

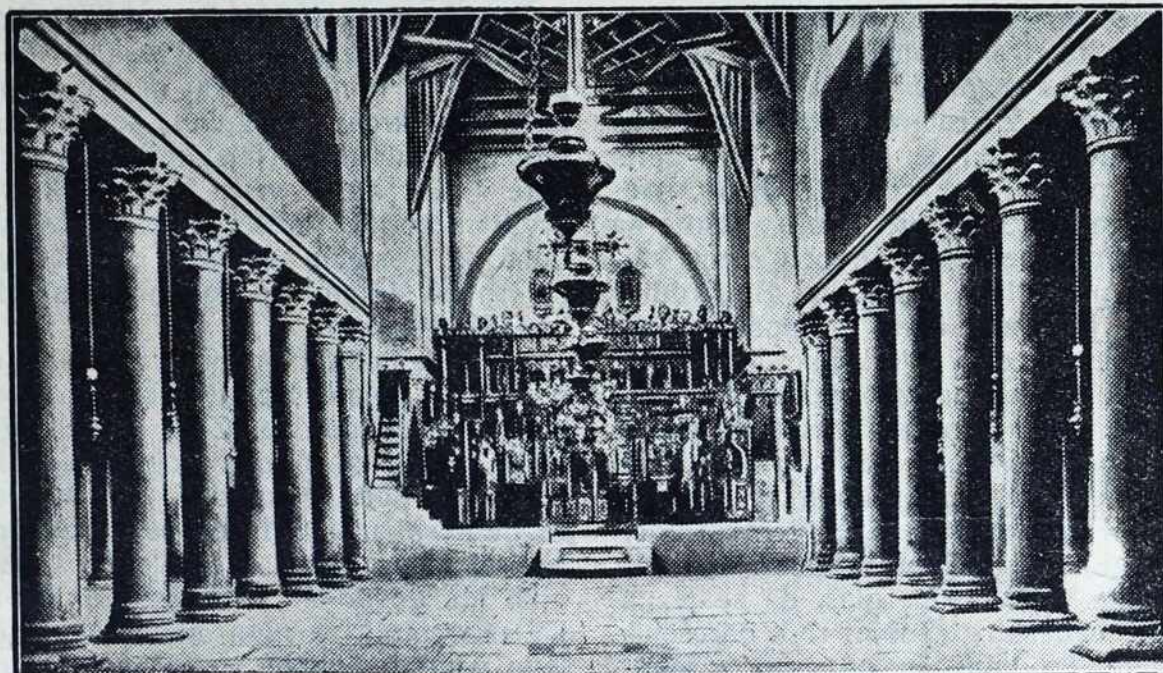
„Ko boste pa prižgali svečice, me obúдите!“ je najmlajši proseče ukazoval zvečer in legel spat, ves srečen od večdnene pripravljanja in truden.

Polnoč je minila.

„Zdaj bodo menda kmalu šli iz cerkve!“ je rekla mamica poltiho in prižgala svečke na skromnem božičnem drevescu.

„Feri! — Feri! Vstani, že gori!“ ga lahko pozibava.

Mali je sunkoma vzdignil glavico iznad toplih blazin in zastrmel v drevesce, v luč: široko razprte oči so se zalesketale, rdeče ustnice so se razširile v blažen smehlaj, potem je pa omahnil nazaj na postelj, nežne trepalnice so zakrile blesk oči, smehlaj



Na mesti, gde je nigda stala betlehemska štalica, so sezidali lepo cerkev Jezušovega rojstva. Gorenja slika kaže njeno znótrašnjost.

na ustnicah je pa ostal. Angel varuh mu je čaral sanje o najlepšem Bratu, ki se z njim igra.

Slika ugasne, da najlepša zažari!

* * *

Bog vabi.

Božična noč. Miljon najlepših, božjih lučic na nebesnem svodu, temnomodrem. Kakor bi plavala brezkončna množica kresnic (žuževk) na sinjem morju, tam gori, visoko.

Božji hram je poln v svétešnje oblečenih ljudi in topel, razsvetljen: petrolejske svetiljke mogočno gorijo, po kotih pa svečke skrivnostno brlijo.

Pounočnica h koncu gré. Čuj, kot orkan! Vsa cerkev z žarečimi lici enoglasno poje:

„Veseli vsi bojmo dnes krščeniki,
ar se nam Jezus na svet rodi.

Vu ednoj štalici

gori na slamici

právi Sin Bóga zdaj zijmo trpi“ —

In še enkrat:

„Vu ednoj —“

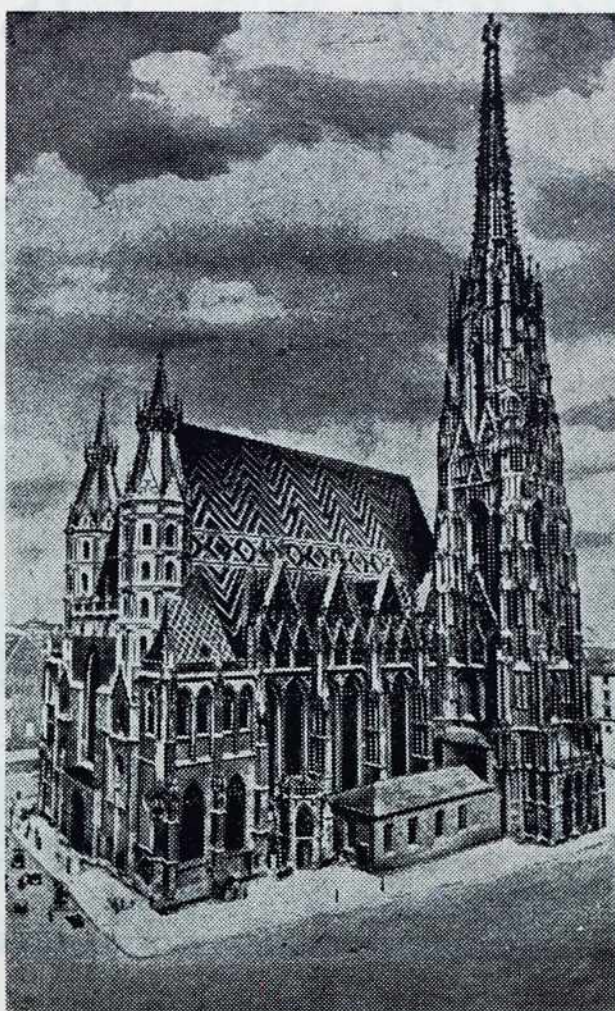
Potem umre, le v srcu ne.

Mogočno, počasi, veselo.

Hrepenenje je obstalo na višku!

* * *

Bratje in sestre, blagoslovlene svétke!



Edna od najlepših cerkvij na sveti, je cerkev sv. Števana v Beči, štero nam slika kaže.

Mak:

Lizika išče Jezuščka.

Temno je v sobi. Majhna svečka osvetljuje le najbližjo okolico, vse drugo izginja v pravljčni mrak. Na revni postelji

spi mala Lizika. Nikogar ni doma. Oče hodi Bog ve kje, mati pa je šla k polnočnici. Duri je zaklenila in pustila goreti svečko, da bi Lizike ne bilo strah, če bi se vzbudila. Lizika spi, zavita v staro odejo. Revna je soba in hladna.

Zunaj pa brlijo bele zvezde, srebrne lučke za malega Jezuščka. Sneg je zunaj in mraz.

Lizika se prebudi. Odpre oči in se ozira. Vse je tiho. Mame ni. Potem se polagoma zave, da je sveti večer.

Sveti večer — premišljuje mala — in Jezušček pride na svet. Ali pride tudi k nam? Pa smo tako revni.

— Mama je rekla, da je Jezušček vedno pri nas. Mogoče je, pa ga ne vidim. — Strah in hrepenenje napolni njeno dušo. — Pogledala bom po vseh kotih, če ni kje skrit. — Tiho vstane, vzame svečko in hodi in išče. Išče v kotu za staro skrinjo, za omaro, potem pokuka v kot pri oknu in je skoraj prepričana, da je tam. Nena doma se ji zazdi, da se je v kotu pri peči nekaj zganilo. Srce ji začne biti. Tiho stopa po prstih in posveti v kot. — Nič! Pa čim dalje išče, tem bolj je gotova, da ga najde. Celo pod posteljo pogleda, če se ji ni morda tam skril. Vsa je že razočarana.

— Seveda! Le kako bi ga mogla videti, ko pa še molila nisem — se spomni.

Hitro zleze nazaj na posteljo in poklekne:

— Jezušček mali, zakaj ne prideš k nam? Mama pravi, da imaš rad male otroke. In jaz sem tako majhna. Res sem majhna, Jezušček, niti na mizo še ne vidim. Tako rada bi Te videla! Mama pravi, da nam gre zelo slabo. Veš, Jezušček, jaz sem

Po Franci Erjavci:

Božični večer.

Kalendar, zvesti prijateo vsake slovenske hiže, naznanja najkrajše dneve. Medlo sonce obseva pusto zemlo i snežna odeja pokriva polé pa travnike. Ob cesti naglejüjejo lačne vrane pa se pomali preletavajo z dreva na drevo; vrabli pa strnadi, ščinkovci pa škrlice prezébajo okoli hiž i brskajo po zidaj, če bi našli kaj za jesti. Poti i ceste so prazne, niti siromakov nega viditi. Božični svetki so pred dverami, vsakši je najraj doma v svojem kotij; na te svete dni nešče nadlegovati, dobro vedoč, da bodo zató gospodinje po svetkaj tem radodarnéjše.

Telko bole živo pa je po hižaj. Od gospodara do zadnjega pastira je vse pri domi, pa čitüdi more što po kakšem malom posli z domi, se popašči pod domačo streho, ar nojco je *sveti večer*. Za pravo delo je nikomi ne, zlasti moškimi ne. Vsi se držijo okoli peči, ki dnes nekšo posebno dobrodejno toploto davle od sebé. Mati navelci pečéjo, po vsaj hiži se širi tisti dober düh po pogačaj i gibanicaj. Nekaj posebnoga je poprtnjak, ki bo na velke svétke ves čas ležao na stoli i komaj na svetih Treh Kralov den ga náčne gospodar pa odreže vsakomi v družini svoj deo, ne pozabivši niti živine, niti živádi, da bi bila zdrava i bi se dobro skrmila.

Ka je biló malo prle povedano od ne-

delavnosti moških, to ne valá za ženske. One imajo s pranjom i čiščenjom sob i künskoga orodja telko opraviti, da njim ne bi zadoščale štiri roké. Vrla so dnes deca, ne njim trbe braniti iti v sneg. Vsi so v hiži za stolom. Tü njihov starejši brat, ki se šola v mesti. S sebov je prineseo vse, ka je potrebno za „jaslice.“ Zajtra rano, gda je ešče kméče bilo, so se napotili s košarami v log, nabirat meh za jaslice. Vsi so šli, nieden je ne šteo ostati doma.

Hlapec je med tem pritrdó v koti velko deskó i na to desko postavlja zdaj starejši jaslice. Z meha napravi goro, po gori ide cesta, posipana z drobnim pesikom. Cesta pela v Betlehem, ki se žari na vrhi gore. Pod goro postavi kre ceste „štalico“, izrezano iz jaličove skorje. Vnjo položi na slamico bože dete, ob straneh njemi stojita oslek pa volek, poleg pa Bogárodica s svetim Jožefom. Nato razpostavlja po gori drevje, ovce, krave, vuké i pastirce, vse iz lesá rezane pa živo pobarvane. Naprej pritrdi vrsto drobnih voščenih svečic, tü i tam postavi štero tüdi po gori. Nazadnje obesi na dugo konjsko žimo od stropa doli božega angela, ki v rokaj nosi: „Dika Bogi na visini i mir na zemli ljudem!“, ki oznanüje preradosten glas, da se je narodo krao nebeski, grešnomi rodi odrešenik. Tüdi svete Tri krále je prineseo s sebov, liki tej se zdaj ešče nesmijo pokazati, komaj na večar pred njihovim svétkom njim bo dovoljeno stopiti v sirmaško štalico.

Sveti se pa že nad strehov zlata zvezda, ki njim je pot kazala. Gda starejši sin vse to vrejüje, sedijo mlajši bratje i sestrice okoli njega mirno, kak če bi bili pribiti i ne premeknejo óči od jaslic. Nebeska radost njim sija iz zadovoljnih obrazov; dnes so pozablene vse igre i — ka je najbde čüdno — celó za jesti njim je ne. Zadovoljüjejo se s hlebčki, štere je mati pósebi za nje spekla. Domáćemi psovi Belini pa neide v glavo, da se dnes nišče od decé ne briga za njega, gleda je, gleda, nakonci skoči na klop pa se neprilčno rivle med nje. Gda pa vidi, da njim je nikaj ne za njega i ga eden celó krcne po gobci, se zavleče pod klop pa zadremle. Najstarejša hči med tem peré i čisti dugo vrsto svetniških podob, sveto razpetjë v koti i briše prah s svetoga dühá, ki v steklo vdelani visi nad velikim javorovim stólom. Po dokončanom deli tüdi ona séde za sto.

V tem je sunce rzájšlo, den se je stisno i mrak je pomali legeó v hižo. Ravno prav, ar so jaslice gotove. Zdaj prinesé gospodinja v hižo posodo z vogeljom i kadilo pa oboje podá gospodari. Té se odkrije, za njim vsi moški i taki se vrédi sprevod. Naprej stopa pastir s posvetom v roki, za njim ide gosdodar, meče kadilo na vogelje i glasno moli, za njim nosi sin blagoslovleno vodó pa oljčno vejko, potom pa idejo vsa deca pa držina. Tak hodijo od hrama do hrama, vsešerom kadijo, škropijo pa molijo. Oča se vidijo te večer deci bole

dostikrat lačna, pa ne upam mami povedati, ker potem mama joka. Ata vedno kje hodi in ga skoraj nikoli ni doma. Pa ga imam tako rada, ker je vedno tako žalosten in pravi, da nima dela.

Včeraj je mama rekla, da imaš Ti rad uboge otroke in jim prineseš mnogo lepega, če Te prosijo. Ljubi Jezušček, prinesi ateku dela! Da ne bo mala jokala in da me bo ata zopet včasih pobožal in se mi smejal. Še nekaj bi rada, Jezušček, če ne boš hud. Zadnjič je veter vrgel z okna tisto veliko rožo, ki tako rdeče cvete, in se je čisto razbila. Mama je bila zelo žalostna in je rekla, da bi raje pozabila ne vem kaj, kakor to rožo. Jezušček, prinesi mami tako rožo! Saj je v nebesih gotovo mnogo takih rož, ker je mama rekla, da so tam najlepše rože, in ta mamina je bila tudi najlepša. Glej, Jezušček, jaz Te imam tako rada. Imej tudi Ti mene rad!

Tako je molila Lizika, dokler ni zaspala kleče na postelji. Potem se ji je sanjalo o Jezuščku, kako je prišel, lep, oblečen v čisto belo in je prinesel veliko rdečo rožo.

Mir vam prinašam.

Ne jaz, ki to pišem, nego Tisti, v šteroga imeni pišem. Božič, mali Jezušek Vam prinaša mir. Mir, ki ga nimate, mir, ki ga potrebujete.

Nimate mirü. Boža reš nam grmi „Hüdobni nemajo mirü.“ Nega na sveti, v düšaj, v družinaj mirü, ar je dosta hüdobije. Ta pa nema mira i ga tüdi drügami ne da. Zato svaje, nevole, biije, bojne, klanje, ne-

zvišeni kak návadno, skoro, pou dühovnika, celö njihov glas zveni bole svétešnje.

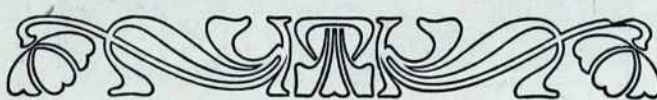
Gda se spreved povrne v hižo, so prižgane pri jaslicaj vse svečice i zdaj je vse beži gledat pa hvalit majsta. Mati pokleknejo, okoli njih deca, za njimi dekle i celö moški, četüdi neradi, bar na edno koleno, ka je pa materi ne prav, prej tak, kak če bi zavce strelali. Iz pobožnih src se vtrgne stara božična pesem:

„Pastirci, vstanite,
pogledat hitiie!“

Po dokončanoj domačoj službi božoj pride na sto mrzla večerja, za njov pehar šklojc, orehov pa lešnikov. Po večerji hodijo tüdi sósidje gledat jaslice, soba se zmerom bole puni, mnogi so že oblečeni za pounočnico. Pripovidaavlejo si pripovisti, svete pesmi si spevlo i tak miné čas, da sami ne vejo kak. Zdaj se oglasi vélki zvon, mogočno i veličastno, kak nigdar vudné zveni njegov glas, po vési se čüje strel, vulice zaživejo, lüdje se nekak veselo paščijo v cerkev ob toj nenavadnoj vöri. Nojco jc vse bole svétešnje, orgole se bole krepko glasijo, pevci i pevke lepše spevlo i vsem naglo miné služba boža. Gda pa pridejo pounočkari domö, je že čakajo pečene kolbasi i krvavice, štere je med tem gospodinja za nje pripravila.

voščenost, prerivanje, odstavljanje. Zato so vraštvo brez mere i brez meje od ednoga kraja sveta do drügogá. Hüdobija se je duga leta sejala. Čuvarje bože postave so opominali stariše i drüge odgovorne činitele: pazite! hüdobije rastlina zača rasti! Ka bo s svetom, če zraste, semen prinese, dozori i če to ščrči?! I ščrčalo je. Zato nema več nišče mirü; hüdoben, ar je hüdoben; pravičen, ar ga hüdoben ne püsti pri miru.

Pa mir vsi potrebüjemo. Brez mira nega pravoga življenja, tem menje na tom sveti, ar je glavna sreča nebeske blaženosti ravno večni neskajeni mir. Mir prinaša veselje, ar prinaša zadovoljnost. Mir vas vodi varno po dnevi ar nema straha zablode. Mir nam briše suze v trpljenji, ar lübi. Mir vse najde, ka potrebüjemo, ar išče tam, kje je vse — pri Bogi. Bog je naime „Bog mirü.“ Od Jezušeka svedoči, od betlehemskoga deteta sv. Düh, da je „Princeps pacis“, da je „Vladar mirü.“ Vri potrebüjemo mir i vsi znamo za mir. Jaslice ednok postlane, se ne razmečejo, se ne zgegajo, se ne zgnetijo več. Postlane so i ostanejo. Jezušek, „Vladar mirü“ počiva v njih. Marija, Mati toga „Vladara mirü“ i sv. Jožef, njegov hraniteo sta pri njem. Sv. Družina čuva večni mir. Pridite sem, ki nimate mira, pridite i poklekните pred Boga, Vladara mirü i ga prosite z Marijov i sv. Jožefom: Zablodili smo, i zgübili mir ar smo grešili! Odpüsti nam Jezušek, da najdemo zTebov zgübleni mir! K.



Josip Murn-Aleksandrov:

Prišel čas je krog Božiča.

*Prišel čas je krog Božiča,
bele naokrog goré,
k dvorom bliža se lisica,
v snegu zajčje so stezé.*

*Mrzla polja so, gozdovi,
mraz in mrak v deželo gre,
snega polni so vrhovi,
zvečer poti so težké.*

*Mlin ne gre več zaporedom,
voda čezenj manj šumi,
potok skriva se pod ledom,
curek skozenj čist blešči —*

*To so zimski, zimski časi,
sever poti je zamel,
skozi okno zrem po vasi,
skoro bi kosminke štel.*



Za dobro voló.

Oča na glás čtejo zadnje Novine: „Sneg je zapadno našo domovino...“

Števék kaže belo krpo v Novinaj: „Oča, tü je tüdi sneg spadno? — Oča: „Mogoče dnes že tak sneg „málajo“. Bom pisao na uredništvü!“

V Rusiji. Kmet ide v cerkev. Sreča ga komunist i ga pita, za koga de molo. „Za sovjetsko vlado,“ pravi kmet. „Prle si pa za cara molo, jeli?“ „Kakpa“, dene kmet. „Pa ne veš, ka se je zgodilo s tistim, za šteroga si molo?“ Kmet: „Dobro znam, zato pa hodim v cerkev!“

Dühovnik, vučiteo i cigan.

Potüvali so dühovnik, vučiteo i cigan. Vso hrano so že potrošili, samo edno kühano jajce jim je šče ostalo. Kak si bodo to razdelili? Sporazumeli so se tak, da tisti dobi jajce, ki bo najlepšo reč znao povedati iz Pisma. Prvi začne dühovnik. Vzeme naprej jajce i je dene na kufer, rekoč: „Lazar vstani!“ Drügi je vučiteo. Vzeme v roko jajce i ga vlüple rekoč: „Očisti se od gobel!“ Pride na red cigan. Malo se zamisli, potem hitro pograbi jajce i je vtakne v vüsta rekoč: „Idi notri v krelevstvo nebesko! — Cigan je pač cigan. Bogoslav.

Brezkoristen človek.

Kitajski car je ednok razgledavao no-trajnost svoje palače i je zavdaro v kühinjo, v šteroj je kühar vrto pečenko na žerjavici. Ar kühar neje poznao cara, pa je mislo da je to eden izmed hlapcev je zavikno: „Ej, ti, hodi i pomori mi vrteti pečenko!“

„Iz drage vole“, veli car i pristopi k pečenki i jo začne vrteti. Ali kda se neje razmo v-te poseo, njemi samo naednok spadne pečenka v ogen.

„Ti si mamlač, ti nikaj ne razmiš,“ skriči srdito kühar na cara.

„Seveda“, odgovori car z nasmehom, „to jaz znam; zato so me ravno postavili za cara kitajskoga.“

Bogoslav.

Prefrigani cigan.

Cigan i delavec sta potüvala. Pri ednoj vesi so se ra travniki pasle goske. Cigan vidi, da nega nikoga pri njih, prime edno, joj zasükne vrat i jo skrije v torbo. Ideta dale i prideta v drügo ves že v noči. Stopita v gostilno i prosita za prenočišče. Dobila sta. Zdaj šče pa prosira küharico da njima uredi i speče gosko. Sporazmela sta se pa tak, da oba taki ideta spat, dokeč se bo goska spekla i šteromi de se najlepše senjalo, tisti dobi gosko. Ideta spat, küharico pa oprosita naj jiva zbüdi, kda bo goska pečena. Delavec je hitro zaspao, ali cigan neje nikak mogeo, misleč na dobro pečenko. Kda je küharica prišla javit, da je goska spečena, je cigan tiho, da ne zbüdi tivariša, smükno v kühinjo i je pojo pečenko. Potem si je potihoma nazaj legeo na prvejše mesto i je sladko zaspao. — Kda sta se zajtra oba prabüdila, je cigan pitao svojega tivariša: „No, povej mi ga, ka se ti ga lepoga senjalo? Delavec jemi odgovori: „Senjalo se mi je, da sam vido edno lestvico ki je od zemle do nebes se-

gala i so angelje prišli doli po njoj, pa so me zvali naj idem ž njimi v nebesa. I jaz sam odišeo ž njimi.“ Cigan vküppoči z rakami govoreč: „Istino si ga povedao, tak je bilo — i jaz sam te ga vido, kak si ga šo gori po lestvici i sam ga mislo, da te več nede nazaj, pa sam ga gosko pojeo. Bogoslav.

Na varoškom kolodvori — pred odhodom vlaka.

Konduktar: „Prvi razred: Blagovolitel!“ „Drugi razred: Izvolite! Izvolite!“ „Tretji razred: Nazaj! Nazaj! — na rép vlaka, ka se motate tü vraga!?”

Zveličitelovo rojstvo.

(Po evang. sv. Lukača za polnočnico.)

Vu onom vrejmeni je vö zišla zapovid od Augustus casara naj se popiše ves svet. (Eto popisüvanje prvo včinjeno je po Cyrinusi, sirianskom poglavári.) I šli so vsi, da bi se vadlivali, vsaki v svoje mesto. Šo je tüdi Jožef z Galileje z váraša Nazaret v Judejo v Davidov váras, ki se zove Betlehem; záto, ár je i on bio z hiže i roda Davidovoga, je šo, ka bi se vadlívao z Marijov, sebi zaročenov ženov, štera je noseča bijla. Zgodilo se je pa, kda sta tá prišla: spunili so se dnévi, da bi rodila. I porodila je Sina, svojega prvorojenega i povila ga je v plenice i položila v jasli, ár so oni nej meli mesta v oštariji.

Pastérje so pa v tistom časi verüstivali i čuvali vnoči nad svojov črejdov. I ovo, angeo Gospodnov se njin je prikázao i svetlost boža je njé okoli vzéla i zbojali so se v velkoj bojazni. I pravo njim je angeo: „Ne bojte, ár vam nazveščavam velko radost, štera bo prišla med vse lüstvo; ár gnes se vam je narodo Zveličeteo, ki je Gospon Kristuš, vu Dávidovom váraši. I to vam je znamenje: najdete Dete v plenice povito i v jasli položeno. I preci je postanolo z angelom vnožino nebeske vojske, štere je hválila Boga govoreč: Dika Bogi, na visini i na zemli mér lüdem dobre vole.

Pošta.

Grah Štefan, Gerlinci. Za letos vse plačano. — **Jaklin Štef, D. Lendava.** Nega nikšega duga, Najlepša hvala za bogato naročnino. — **Mencigar M. Flikašov, Večislavci.** Celoletno naročnino i poslano podporo sprejeli. Bog plačaj! — **Naročnikom v Čikagu.** Gda pride g. Denša, vaš goreči širiteo pobirat naročnino, lepo prosimo, sprejmite ga lepo i plačajte vsaki dva dolara. To je za vse tri liste celoletna naročnina. Vsi pozdravljeni! — **Pozvek Franc, Patton Zoiver.** Na letos nega duga. Kalendar pošlemo. Cena 12 Din. — **Felkar Franc, Sv. Jurij.** Din 25 — sprejeli. Prošeno dobite v novom leti. — **Emilija Gader, Abrechviller.** Za drugo leto sprejeli naročnino. Bog Vam plačaj! —

Naročnikom v inozemstvu.

Naročnikom v Canadi, Jüžnoj i Severnoj Ameriki, v Franciji i ostalih vseh državaj prek mej Jugoslavije naznanjamo:

1. letna naročnina Novin je 65 Din;
2. Novin, M. Lista i Ogračeka 100 Din;
3. samo M. Lista i M. Ogračeka 40 Din.

Naročnine prvi deo se mora že meseca januara plačati. Kile more, naj celo plača že januara.

Vsem našim izseljenikom priporočamo, naj si vse tri liste naročijo. Tüjina je gift protičemer so naši listi. Naj se ne mili teh 100 Din domačim teh naših izseljenikov. Poštenost, štero ohranijo naši listi, je več vredna, kak küpi zlata i srebra. K M. Listi dobijo vsi naročniki brezplačno Kalendar Srca Jezušovega, ki bo letos posebno lepi. Vsem novim naročnikom, ki januara plačajo 100 Din, ga pošlemo zdaj i k leti na konci leta brezplačno.

Uprava Novin, M. Lista i M. Ogračeka, Črensovci.



Betežni na plüčaj!

Na jezere že ozdravljenih!

Včasi zahtevajte knjigo od moje nove umetnosti prehranjevanja, ki je že mnouge rešila. Ona more poleg vsakoga načina življenja pomagati, da se betégi friško proti prijde. Nočno švicanje i kašeo henjata, téža tjela se zviša i po povapnenejni beteg pomali henja.

Vučeni doktorje

potrjújejo hasnovitost mojega zdravljenja. Kem prle začnete z mojim načinom prehranjevanja, tem boukse za Vas.

Ščista šenki i poštnine prosto

dobite mojo knjigo, v šteroj bote dosta hasnovitoga najšli.

Moj založnik pa razpošila samo 10.000 falatov brezplačno zato pišite včasi!

zadosta je dopisnica (kártá) na spodnji naslov:

Zbiralnica za pošto:

Georg Fulgner, Berlin - Neukölln
Ringbahnstrasse 24. — Abt 527.

CENE:

Biki kg od 2 do 4.50 Din, telice kg od 2 do 4.50 Din, teleta kg od 4 do 5.50 Din, krave kg od 1 do 2—3 Din, svinje kg od 6 do 7 Din.

Cene deželnim pridelkom so pa sledeče: pšenica 1 q 150 Din, žito 1 q 120 Din, kukarica 1 q 130 Din, oves 1 q 120 Din, hajdina 1 p 90 Din, ječmen 1 q 120—130 Din, proso 1 q 110 Din, krumpič 1 q 40—55 Din, seno 1 q 60—70 Din, slama 1 q 40—50 Din.

Cement Trbovelski 1 q 97 Din, cement Splitski 1 q 65 Din, žgano vapno 1 q 36 Din.



Čevljarski stroj „Hohlmaschine“

v zelo dobrem stanju se prodá po jako nizki ceni.

Vprašanja na

ANTON LUDVIG, LJUTOMER
mehanikar



Izšla je BLAZNIKOVA VELIKA PRATIKA

za navadno leto 1933.

štera ma 365 dni.

„VELIKA PRATIKA“ je najstarejši slovenski koledar, šteri je bio že od naših očakov najbole cenjeni i je ešče dnes najbole razširjeni.

V »Velikoj Pratici« najdeš vse, ka človek potrebuje vsakši den: Katoliški koledar z nebeskimi, sunčnimi, mesečnimi, vremenskimi i dnevnimi znamenji; — sunčne i mesečne potemnenja; — pošne določbe za Jugoslavijo; — lestvice za kolke, za pobotnice, küpne pogodbe i račune; — konzulate tüjih držav v Ljubljani i Zagrebi; vse senja na Kranjskom, Koroškom, Štajerskom, Prekmurji, Međimurji i Juliskoj Benečiji; — pregled o konci breje živine; — popis vseh važnih domačih i tüjih dogodkov v preteklo leti; — tabela za računanje obresti; — življenjepis važnih i odločilnih oseb s slikami; — oznanila predmetov, štere rabi kmetovalec i žena v hiši. — Cena 5 Din. —

»Velika Pratika« se dobi v vseh vekših trgovinaj i se lahko naroči tüdi pismeno pri založniki:

tiskarni J. Blaznika nasl. d. d.
v Ljubljani.